

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL GEGUŽĖS 3-IOSIOS KONSTITUCIJOS IR ABIEJŲ TAUTŲ TARPUSAVIO IŽADO PRIĖMIMO 230-ŪJŲ METINIŲ MINĖJIMO

2021 m. balandžio 27 d. Nr. XIV-277

Vilnius

Prieš 230 metų Varšuvos karališkosios pilies, Abiejų Tautų Respublikos valdovų rezidencijos, Senatorių salėje buvo priimta Gegužės 3-iosios Konstitucija – pirmoji rašytinė konstitucija Europoje.

Valdymo Įstatymas buvo grindžiamas visuomenės santykių demokratizavimo samprata ir valdžių padalijimo principu. Tai buvo siekio sukurti stiprią valstybę išraiška. Šis įstatymas buvo visuomenės sutarties, pagrįstos įsitikinimu, kad, kaip teigiama Konstitucijos V straipsnyje, „visa žmonių visuomenės valdžia kyla iš tautos valios“, forma. Pagarba asmens teisėms ir pilietinio etoso įtvirtinimas turėjo garantuoti šalies didybę. Valdymo Įstatymas įteisino konstitucinę monarchiją – sistemą, kuri daugelyje Europos valstybių buvo sukurta tik vėlesniame amžiuje. Konstitucija buvo aiški politinio suvereniteto išraiška, nepriklausomybės nuo kaimyninių galių demonstravimas ir raginimas atnaujinti Abiejų Tautų Respubliką.

Gegužės 3-iosios Konstitucijos priėmimas įrodė Lenkijos ir Lietuvos elito politinę atsakomybę ir novatoriškos visuomeninės santvarkos teisinės minties pergalę. Šios vertybės buvo nurodytos Abiejų Tautų tarpusavio įžade – Konstituciją įgyvendinančiame įstatyme, kurį Ketverių metų seimas priėmė 1791 m. spalio 20 d. Juo buvo patvirtinta daugiatautės, respublikai palankių pažiūrų pagrindu sukurtos bendruomenės jėga.

Lietuvos Respublikos Seimas ir Lenkijos Respublikos Seimas ir Senatas, pabrėždami išskirtinę 1791 m. akto svarbą lenkų ir lietuvių tautoms, atiduoda pagarbą šiuolaikinio konstitucionalizmo paveldui ir reiškia įsitikinimą, kad Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Tarpusavio įžado idėjos tapo valstybių – Abiejų Tautų Respublikos įpėdinių – piliečių politinio identiteto pagrindu.

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen